5 BANI
Joui 9 Octombrie

Ediţie specială
UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

5 BANI
Joui 9 Octombrie

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 | 9.15 | 18.— — 3 luni | 6 luni | Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- | 20.- | 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 30
Idem pag. IV „ 40
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunturi sau informaţiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11. Brezoianu. 11

Impresia morţei lui Dimitrie A. Sturdza

Senzationale amănunte

asupra crachului din Ploeşti

MOARTEA
lui Dimitrie A. Sturdza

Fostul şef al partidului liberal se afla bolnav de mai multă vreme şi în căutarea d-lor d-ri C. Cantacuzino şi Gh. Stoicescu.

Acum 15 zile se simţise o ameliorare în mersul boalei şi aceasta da speranţa unei însănătoşiri.

Boala se agravase însă de o săptămână încoace şi bolnavul sta în pat. Cu toate că i se recomandase o linişte absolută, Dimitrie Sturdza cerea să fie pus în curent cu tot ce se petrece, citea regulat ziarele şi urmărea de aproape mersul războiului.

Eri dimineaţă însă, starea bolnavului se înrăise într'atât încât orice speranţe erau pierdute şi, din moment în moment, d-na Zoe Sturdza şi d. colonel Sturdza, cari stau la căpătâiul bolnavului, se aşteptau la desnodământul fatal. Seara a intrat în agonie; iar la orele 1 jum. noaptea şi-a dat sfârşitul.

Impresia.— Condoleanţele. — Vizita familiei regale. — Când e înmormântarea,—

Moartea ilustrului bărbat politic şi secretarului Academiei Române a produs în toate cercurile o adâncă emoţie.

Deşi bătrânul Sturdza era de câtăva vreme bolnav şi deşi se retrăsese din viaţa publică, închinându-şi toată munca cercetărilor istorice, pentru care toată viaţa a avut un cult, totuşi toată lumea îl ştia în viaţă, aşteptând ca poate la evenimente mari, Sturdza să-şi spună cuvântul său chibzuit.

Azi a fost un adevărat pelerinagiu la locuinţa defunctului.

Sturdza e aşezat pe un catafalc simplu şi sobru precum sobră şi simplă i-a fost viaţa, în sala de bibliotecă, unde a petrecut ore de veghe şi de studii.

De îndată ce s'a auzit că Dimitrie Sturdza e mort, lumea a început să vină spre a vedea odihnindu-se de veci, pe omul care a muncit fără preget o viaţă întreagă.

Aü venit d-nii: I. I. Brătianu, V. G. Morţun, Toma Stelian, I. Procopiu, B. Missir, A. Beldiman, dr. Istrati, D. Onciul, C. Dumitriu, Simionescu-Râmniceanu, P. Missir, N. Fleva, Gr. Ştefănescu, C. Ciocazan, Cocias, Costescu-Comăncanu, dr. Drăghescu, dr. Buicliu, etc.

S'a anunţat că, la orele 4 d. a., familia regală vine să vadă corpul lui D. A. Sturdza.

Cum se va face înmormântarea

Guvernul a hotărât să facă funerarii naţionale, fostului prim-ministru şi secretarului Academiei Române.

Corpul defunctului va fi depus mâine la biserica Sf. Gheorghe-Nou, iar înmormântarea se va face Vinerî la orele 2 d. a. la cimitirul Şerban-Vodă.

Şedinţa Academiei Române

Academia Română a ţinut o şedinţă intimă extraordinară.

D. preşedinte a arătat meritele defunctului D. A. Sturdza, care a muncit de la înfiinţarea acestui mare institut de cultură naţională, căutând să-l îmbogăţiască biblioteca şi să fie într'adevăr centrul culturii naţionale pentru românii de pretutindeni.

Totdeodată s'aü arăta şi roadele activităţii defunctului ca îndrumător al ştiinţei numismaticeî în ţara noastră.

Cultura variată şi bogată a lui Sturdza i-a dat prilejul să fie nu numai un cunoscător adânc al isoriei naţionale, ci şi un îndrumător al cercetărilor în acest domeniu, aşa de necesar pentru cultura naţională a unui popor tânăr.

Mişcarea antiruseasca
din Bulgaria
— Activitatea soc. „Russoedi" —

Tulcea, 7 Octombrie.

Cunoscutul scriitor bulgar Vazov comunică preseî ruseşti că mişcarea antiruseasca din Bulgaria este întreţinută mai mult de o societate anume „Russoedi" înfiinţată de curând în acest scop.

De altmintrelea numele acesteî societăţi a şoviniştilor bulgari explică îndeajuns scopul urmărit. Russoedi *însemnează* mâncătorii de ruşi.

Vazov vrea să arate ziarelor ruseşti că activitatea acesteî societăţi şoviniste nu trebue să îngrijească prea mult pe ruşi, deoarece nu e susţinută de cât de oameni cari n'aü autoritatea morală pentru o mişcare serioasă. Şi Vazov arată ca membrii aü societăţeî „Russoedi" literaţi fără talent, dramaturgi necunoscuţi, ofiţeri de rezervă incapabili, grandomani, spioni, ziarişti incorecţi şi în fine toţi aceî cari aü suferit o scădere morală în societate.

Despre aceştia Vazov zice că sunt străini tradiţieî poporului bulgar.

Această societate începuse să influenţeze întru câtva asupra poporului bulgar; dar spre fericirea Bulgarieî, zice Vazov, nu şi-a atins scopul, cunoscându-se conducătorii ei.

„Ca încheere a acesteî comunicări către presa rusă, Vazov spune, cu vădită bucurie, că în ultimul timp a observat cum poporul bulgar înclină către Rusia.

Această pornire, spune publicistul bulgar, este salvarea Bulgarieî.

*

Toate ziarele ruseşti aü reprodus interesanta comunicare a lui Vazov, salutând cu entuziasm atitudinea poporului bulgar.

P. N.

Vase austriace
bombardează Antivari

Milano, 8. — *Astă noapte, două vase de război austriace aü eşit din Bocche di Cattaro cu luminile stinse şi a isbutit să intre în portul Antivari. Timp de douăzeci de minute cele două vase aü bombardat cu violenţă magaziile şi depozitele din port, pricinuind pagube mari.*

Zanninj

RAZBOIUL
anglo-franco-german
— LUPTELE DIN FRANŢA —

Berlin, 8. — **Comunicatul oficial german de la 7 Oct., la amiază zice: Trupele germane înaintând de la Ostende pe malul mărei Nordului aü întâmpinat forţele duşmane la Yser şi Nieuport; lupta urmează de alaltăeri.**

Ofensiva duşmanului la vest de Lille a fost respinsă erî cu pierderî mari pentru aliaţi.

Pe frontul de est, nimic însemnat. (Wolffbureau).

Francezii au trecut Meusa la Camp-des-Roumains

Petrograd, 7 (sosită 8). — **Comunicatul oficial francez din 7 Octombrie zice:**

In Belgia, deşi duşmanul a atacat în mod violent, armata belgiană s'a menţinut pe poziţiunile ei în ţinutul Ypres.

La aripa stângă franceză, aü mai fost lupte în apropiere de Lille în direcţia Armentières, Fournes, la Bassée, unde se mai menţin germanii.

Pe frontul Meuseî, inamicul a încercat zadarnic să respingă atacurile făcute de trupele franceze, care aü trecut pe malul drept al Meuseî, în spre Camps des Romains.

In rezumat, în ziua de 7 Oct. am mai făcut progrese în diferite puncte ale frontului. (Westnik).

GERMANII RESPINŞI PE TOATA LINIA

Paris, 7 (sosită 8, orele 11 seara). — Comunicatul oficial zice:

Ziua de azi a fost caracterizată prin sforţările violente ale germanilor pe tot frontul: la aripa stângă, la extremul nord, armata belgiană a ţinut piept în mod remarcabil; la La Bassée, unde germanii aü încercat o ofensivă foarte violentă, la nord de Arras şi până la Mametz, între Peronne şi Albert; la est de munţii Argones şi pe dealurile numite Hauts de Meuse precum şi în ţinutul Champlon, pretutindeni, germanii aü fost respinşi. (Havas).

Pierderile ruşilor
la Przemysl

Petrograd, 8. — **Comunicatele oficiale germane aü adoptat tactica de a înmulţi considerabil pierderile ruşilor. Totuşi recordul în această privinţă e ţinut de austriacî cari aü anunţat de curând că ruşii ar fi pierdut la Przemysl patruzecî de mii de soldaţi morţi şi răniţi, pe când pierderile adevărate ale ruşilor sunt aproape de o sută de orî mai micî de cât cele afirmate de austriacî. (Westnik).**

Ducele de Aosta
şi neutralitatea

Roma, 7. — **Corespondentul din Neapole al ziarului „Sera" din Milan asigură că Ducele de Aosta ar fi scris ministrului de războiu arătându-i dorinţa de a fi trimis pe câmpul de luptă în cazul că Italia ar fi silită să iasă din neutralitatea sa. (A. T. I.)**

Cereri de credite
de războiu în parlamentul prusian

Berlin, 8. — **Proectul depus de biroul parlamentului prusian, cere acestuia un credit provizor de 1 miliard şi jumătate pentru acoperirea împlinireî lacunelor din veniturile ordinare ale statului, parte pentru măsurile necesitate de războiu.**

S'a elaborat un sistem larg pentru ajutorarea familiilor, aî căror sprijinitorî sunt pe câmpul de războiu. Apoi pentru a procura de lucru celor ce au rămas deocamdată acasă s'aü început construcţii de canaluri, de căi ferate, cultivarea terenurilor sterpe, uşurarea aprovizionăriî cu alimente, întreţinerea vitelor, înmulţirea mijloacelor alimentare şi furajere şi o acţiune de ajutor pentru părţile vătămate din judeţele frontiereî orientale.

Din T.-Severin

T.-Severin, 8 Octombrie

Nereuşita încercării austriacilor.—Ruşii n'au pus mine.—Plecarea d-lui Venizelos la Petersburg.

Astă noapte profitând de o ceaţă deasă ce se lăsase pe o mare porţiune a Dunăriî, austriacii aü încercat să treacă pe teritoriul sârbesc la punctul Slivniţa. Incercarea n'a reuşit şi austriacii aü trebuit să se retragă din cauza foculuî artilerieî sârbeşti.

— Informaţia din sursă austriacă că ruşii aü aşezat mine pe Dunăre în direcţia Severin-Cladova-Orşova, este inventată.

— Din Niş se confirmă că d-l Venizelos a plecat erî din Atena spre Petrograd, unde va avea o întrevedere cu d-l Sanonow.

Artilerie grea germană la Topletz

Erî noapte cu un tren militar a sosit în gara Topletz, în apropierea Orşoveî 5 bateriî de artilerie grea din regimentul 52 german. Se crede că sub protecţia foculuî acestor tunuri austriacii vor încerca din nou să treacă în Serbia.

19 generali austriaci au fost destituiţi

Din sursă ungurească aflu că împreună cu generalul Auffenberg aü mai fost scoşi la pensie 19 generaî austriacî din diferite arme, cari aveaü rolul de comandanţi de unităţi importante.

Aceste destituiri s'aü făcut în urma unuî memoriü alcătuit de statul major german şi înaintat împăratului Franz Iosif.

Armata austriacă din Galiţia e pusă sub comanda generalului von Hindenburg.

mănunte asupra panamaleî
dela Banca comercială şi industrială din Ploeşti

Ploeşti, 8 Octombrie

Ştirea anunţată de noî cu privire la panamaua descoperită la Banca comercială şi industrială din localitate a căzut ca un trăznet asupra întregului comerţ ploeştean, puţini fiind aceî comercianţi, care să nu aibă relaţiuni cu această bancă.

Deasemenî o sumă de reprezentanţi aî băncilor din Bucureşti, cari aü aflat tot din *Universul*, dezastrul provocat de directorul bănceî comerciale şi industriale, aü sosit în localitate pentru a se interesa asupra acesteî chestiuni.

Exactitatea ştirilor noastre cu toate că autorităţile aü lucrat foarte ascuns în această afacere, a stârnit admiraţie.

Azî dimineaţă a fost adus cu automobilul dela Bucureşti Carol Konabe, directorul cassier, autor al fraudelor săvârşite la Banca comercială şi industrială. El a fost adus de către 2 agenţi aî serviciuluî siguranţeî generale, şi predat serviciuluî de siguranţă din localitate, care l-a ţinut imediat parchetului.

D. prim-procuror Anastasiade şi d. judecător de instrucţie I. Cireşeanu s'aü transportat imediat la sediul băncii, împreună cu defraudatorul Konabe, reluând cercetările, începute erî.

S'a stabilit în mod exact că operaţiunile băncii comerciale şi industriale erau de 3 milioane şi că din această sumă nicî un milion nu este bun de încasat, poliţele debitorilor fiind scontate în felul arătat de noî, iar unele din poliţe sunt chiar falsificate.

Konabe a denunţat chiar că ar fi fost ajutat în falsificarea iscăliturilor unor cunoscute persoane din oraşul nostru de către funcţionarul Rădulescu din serviciul băncii.

Acesta a mărturisit şi el falsurile, spunând că era îndemnat la aceasta de către directorul său.

Intrebat de d-l prim procuror Anastasiade ce l-a îndemnat să săvârşească aceste fapte, Konabe, care este de un cinism revoltător, a răspuns că trebuia să procedeze astfel, pentru a salva situaţia financiară a unor cunoscute personalităţi politice, înşirând chiar unele nume.

Această declaraţiune a lui Konabe nu e verosimilă, dar probabil caută ca prin implicarea acelor persoane să-şi atragă protecţia lor.

Se crede totuşi că Carol Konabe ar avea şi unii complicî cari trebuesc căutaţi însă în afară de personalităţile citate de el.

Numeroşi comercianţi cari aü fost încunoştinţaţi de aceste fraude, prezentându-se astăzi la sediul băncii, aü constatat că cea mai mare parte din poliţele lor eraü false.

Comerciantul Cătălin Paraschivescu a declarat false poliţe în valoare de aproape 50 de mii de leî.

De asemenî d-l Al. Mişu, fost prefect şi senator, a cerut expertiza spre a stabili că iscălitura de pe poliţele aflate la banca comercială ar fi falşă.

Se acuză mult unele bănci din localitate, cari aü dat un credit nelimitat băncii comerciale şi industriale, deşi se ştia că nu dispune decât de un capital de 200 de mii de leî.

O mare bancă, care sconta poliţele băncei industriale, nu aviza pe poliţe stampila băncei primitoare, greşală pe care Konabe a exploatat-o întru cât sconta acea poliţă de două orî, ştergând numaî scadenţa.

E de notat că numaî Banca Naţională şi Banca Prahova, condusă de d-l deputat Gogu Zamfirescu, nu aü de suferit de pe urma krachuluî adus pieţeî Ploeştî de banca comercială şi industrială.

Konabe a fost depus astăzi în arestul preventiv, tribunalul confirmând mandatul de depunere. Cu instrucţia afacerii a fost delegat d-l judecător I. Cireşianu, care va numi ca expert pentru verificarea gestiuneî financiare pe d. Grecescu, directorul Agenţieî Băncei Naţionale din localitate.

Dezastrul produs pe piaţa noastră de banca comercială şi industrială a început să-şi dea roadele.

Numeroase poliţi ale unor cunoscute persoane aü fost protestate erî şi astăzi şi desigur ele vor curge zilnic la protest.

Faptul dispariţieî lui Konabe este în legătură cu plata sumeî de aproape 300 de mii de leî pe care banca comercială urma să o facă ni cursul săptămâneî acesteia.

Se spune că Carol Konabe a jucat în ultimul timp în mod riscat la bursă şi că ultimele evenimente i-aü derutat intenţiunile luî, bune de altfel, în cazul când acţiunile cumpărate de el ar fi crescut.

De altfel Konabe juca mult şi la curse făcând şi unele cheltueli nechibzuite.

Cercetările continuă şi probabil că ele ne vor rezerva surprize.

Noul guvernator civil
al Anversului

Berlin, 8. — *Senatorul hamburghez Strandss a fost numit guvernatorul civil al Anversului. Strandes este posesorul uneî case de export din Hamburg şi tot el a încheiat, în 1885, tratatul de comerţ între Sultan şi imperiul german. (A. T. I.)*

Holera face ravagii
în Austria

Viena, 8. — La Viena s'aü constatat azi două cazuri de holeră; s'aü înregistrat treî în Moravia, unul în Silezia şi 90 în Galiţia.

Afară de un caz la Viena, toate celelalte privesc pe militarii cari s'aü înapoiat de la frontul nord. (Korr. Bur.).

Amiralul Kuroi
Comandantul escadreî japoneze.

GERMANII
primesc întăriri la Bruges

Viena, 8. — *Se telegrafiază din Amsterdam, că din Sluys vine ştirea că în provincia Seeland se aud bubuituri de tun; se crede că vapoarele engleze de războiu bombardează Ostende.*

Un ziar află din Flssingue că garnizona germană din Burgas se arată foarte blândă cu populaţia. La Bruges domneşte o linişte desăvârşită. Germanii primesc întăriri. (A. R.).

ITALIA şi ROMANIA
Neutralitate sau acţiune armată

Roma, 7. — **Intr'un articol deosebit asupra neutralităţeî italo-române, ziarul „Sera" scrie următoarele:**

Iscusita diplomaţie a Tripleî Inţelegeri îşi îndreaptă din când în când îndemnurile sale călduroase către Italia şi România, arătându-le pe prigonitorii neamurilor lor şi amintindu-le marile foloase cu carî s'ar alege dacă ar lua parte la actualul războiu.

Trentul, Triestul, Dalmaţia, Istria şi Valona ar trece Italieî; Transilvania, Romănieî; şi spre a întări apelarea lor, adăogă că Italia şi România trebue să se grăbească, căcî va fi greu pe urmă de a opri pe sârbî în marşul lor asupra Triestuluî şi pe ruşi în înaintarea lor în Transilvania. Puterile Tripleî Inţelegeri îşi dau seamă că soarta lor nu s'a hotărît încă şi că Italia şi România cu acel milion şi jumătate de baionete de carî dispun le-ar chezăşui izbânda.

Un curent puternic al opiniei publice române socoteşte că neutralităţeî armate şi vigilente păstrate de Italia şi România, şi care a corespuns până acuma intereselor celor două ţări latine, ar trebui să-i urmeze în timp potrivit o acţiune comună pentru că, faţă de o eventuală prefacere a Imperiului austro-ungar, să le fie asigurate amândurora împlinirea integrităţeî lor naţionale.

Insă mai înainte de a se face acest pas hotărîtor, trebue să experimentăm toate celelalte mijloace ce ne sunt la îndemână. Italia şi România, în înţelepciunea cerută de aceste ceasuri supreme ale istorieî, trebue să se gândească numaî şi numaî la interesele lor vitale fără a se lăsa să fie influenţate de simpatiile de rasă saü de animozităţi oricât de îndreptăţite ar fi ele.

Viitorul Europeî constă în echilibrul naţionalităţilor sale, iar o victorie peste măsură de mare a panslavismului ar fi tot aşa de primejdioasă acestui echilibru ca şi hegemonia celor două Imperiî germane.

Grentatea puterei reprezintate de Italia şi de România sporeşte din ce în ce mai mult în adâstarea lor mereu în veghe şi sprijinită pe pregătirea lor armata. Puterea aceasta poate să se impue chiar de acum la consideraţiunea şi la respectul beligeranţilor.

Dacă diplomaţia italiană şi cea română ar fi căpătat din partea Austrieî garanţia unor compensaţiuni potrivite, ar fi frumos oare ca să ne năpustim asupra uneî Austrii învinse?

Dar care ar fi dinpotrivă, datoria noastră, dacă n'am putea să obţinem nicî un fel de garanţie saü asigurare, iar înaintarea slavilor ar ameninţa să compromită, la hotarele Italieî ca şi la graniţa românească, interesele noastre vitale?

Răspundem:

Neutralitatea urmează a fi păstrată până ce ea va sluji intereselor noastre.

Dacă aceste interese vor fi primejduite, atunci lozinca noastră va fi următoarea:

Mai bine decât o pace fără cinste, cel mai crâncen războiu.

(A. T. I.)

GERMANII PROTESTEAZA
contra călcărei convenţiunei dela Geneva

Berlin, 8. — Oficial. — *Guvernul imperial a făcut să se înmâneze guvernului francez precum şi guvernelor neutrale un memoriu în care protestează energic în contra violăreî convenţiunei din Geneva de la 6 Iulie 1906. Acest memoriu arată că violarea a fost flagrantă şi constatată în mod irefutabil prin anchete judiciare şi prin rapoarte oficiale stabilind că trupele franceze şi franc-tirorii francezî tratează foarte rău pe răniţii germani; îi mutilează, îi omoară, formaţiunile sanitare şi ambulanţele pe care fâlfâie drapelul Crucei-roşiî sunt atacate. Francezii aü tras în contra personalului ambulanţelor, precum şi asupra soldaţilor cari insoţesc trăsurile sanitare, atacând şi rănind pe brancardieri.*

Guvernul german protestează în mod solemn în contra violaţiilor de necrezut ale tratatului de Geneva iscălit de toate statele civilizate. (A. R.)

Austriacii deznădăjduiţi
victoriile sârbeşti

Viena, 8. — Comunicat oficial. — *Contrar ştirilor răspândite în ultimele zile de presa sârbească, în privinţa victoriilor repurtate de sârbi, se constată că pretinsa victorie a sârbilor e numaî evacuarea unui pod inundat de Drina lângă Kujacica; dar evacuarea aceasta din partea trupelor n'a fost stânjenită de sârbi. Această retragere s'a făcut într'o ordine perfectă şi fără a fi atacate de duşman; prin urmare, afirmaţiunile sârbilor după care ne-ar fi capturat numeroşi prizonieri sunt absolut false.*

La Kucevo, din cauza apropiereî mareî a liniilor, se daü aproape în fiecare zi lupte micî; prin urmare, ştirile sârbilor anunţând succese mari pe acest front nu sunt de cât exagerări.

Sârbii ascund că în ziua în care pretind că ar fi repurtat o victorie asupra noastră, o luptă de mult mai mare însemnătate, sprijinită de artileria lor, a fost respinsă cu pierderi mari pentru sârbi.

Pe înălţimile dela Romanja-Olanina, o divizie austro-ungară pe care sârbii pretind că aü bătut-o, continuă să se retragă. O parte din această divizie a pus pe fugă trei saü patru batalioane sârbeşti în niste lupte unde s'a mai arătat vitejia soldaţilor noştri în zilele de 29 şi 30 Sept. In urma acestor lupte, numeroşi soldaţi şi ofiţeri sârbi aü fost făcuţi prizonieri prin păduri.

Iată modul sârbilor de a da informaţiuni privitoare la războiu. E de prisos să mai adaogăm vre-un comentariu. (A. R).

Luptele dela Dunkerque

Viena, 8. — *Se telegrafiază din Copenhaga că de erî dim. se aude lângă Dunkerque o violentă luptă de artilerie.*

Se asigură că niste torpiloare şi canoniere aü fost întrebuinţate în canalul de la Bruxelles.

Bruges fiind ocupat fără nicî o opunere, toate toate clădirile şi colecţiunile artistice sunt neatinse. Operile artistice cele mai de seamă aü fost ascunse din luna Septembrie de teamă uneî bombardări. Totuşi ele se găsesc în Bruges iar nu în Anglia precum s'a spus. (A. R.)